Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002226

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Русин Олександр Олександрович
2. Oleksandr O. Rusyn

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3399-9266

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 22-07-2026

Спеціальність за освітою: Облік і оподаткування

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14437

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.61.33, 06.77.59, 06.77.71

Тема дисертації:

1. Ефективність використання людського потенціалу як стратегічний фактор розвитку регіональної економіки

2. The effectiveness of using human potential as a strategic factor in the development of the regional economy

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню теоретичних засад людського потенціалу, його ефективного використання та можливостям практичної імплементації пропозицій, що спрямовані на покращення функціонування людського потенціалу як стратегічного фактора регіонального розвитку. Дослідження показало, що умовою та фактором стратегічного розвитку регіональної економіки є потенціал, котрий за змістом та роллю представлено як сукупність потенціалів мети (управління за цілями та його результатів), управлінських рішень (їх прийняття та реалізації) та конкурентоспроможності регіональної економіки (процесу побудови конкурентних переваг та їх змісту), який за роллю поділяється на мотиваційний та інгібіторський; при цьому потенціал постає фактором стратегічного розвитку при поєднанні потенціалів мети і її досягнення, потенціалів рішень та їх реалізації, потенціалів

конкурентоспроможності та її формування. Людський потенціал буде відігравати іманентну роль лише за умови ефективного його використання, що обгрунтовує доцільність дослідження сутності ефективності та її ролі у формуванні як фактора стратегічного розвитку регіональної економіки. Важливою категорією стратегічного розвитку економічних систем будь-якого рівня є ефективність, що охарактеризована з різноманітних позицій: у філософському розумінні, з позиції теорії та практики, за поточним та стратегічним контентом, як притаманна управлінню та безпосередньо економічній діяльності. Проведено ретроспективний, стратегічний та кореляційний аналіз ефективності людського потенціалу Закарпатської області. Аналіз доповнено ідентифікацією стратегії ефективності використання людського потенціалу Закарпатської області. Матриця SPACE є сучасним методом аналізу конкурентної позиції. У дослідженні за допомогою цього методу проведена оцінка конкурентоспроможності Закарпатської області у порівнянні з Львівською та іншими регіонами Карпатського економічного району. Проведений порівняльний аналіз показав, що абсолютні переваги у конкурентній боротьбі у порівнянні із Закарпатською областю належать Львівській області. У порівнянні з Івано-Франківським регіоном ситуація аналогічна. Що стосується Чернівецької області, матричний SPACE-аналіз показав, що ефективність економічної системи в цьому регіоні вище, ніж в Закарпатті, але ефективність використання людського потенціалу вище в Закарпатській області. PEST-аналіз дозволив виділити у сфері політики фактори, що впливають на ефективність використання людського потенціалу Закарпатської області. У сфері економіки результати аналізу засвідчили вплив зростання валового продукту, інноваційну діяльність, інвестиції в людський розвиток, що не мають достатнього рівня внаслідок воєнної ситуації. Соціальні фактори, що впливають на ефективність використання людського потенціалу, включають широкий спектр чинників: від діяльності держави в соціальній сфері і управлінні, до безробіття та методів його зниження в Закарпатській області. Технологічні фактори PEST-аналізу Закарпатської області та ефективності використання її людського потенціалу дозволяють стверджувати про суттєвий вплив автоматизації, комп'ютерізації, штучного інтелекту на якість людського потенціалу Закарпатської області. Доведено, що умовою підвищення ефективності використання людського потенціалу є впровадження стратегічного управління, яке являє систему заходів, що забезпечує: а) довгострокові економічні переваги Закарпатської області у порівнянні з регіонами-конкурентами; б) стійку соціальну підсистему: постійне, стабільне покращення умов життя та, відповідно, якості та стилю життя населення, мешканців всіх гендерів, соціальних груп, культури, вікових груп тощо; в) розвиток людини та підвищення ефективності використання людського потенціалу. У процесі дослідження була проведена класифікація факторів, що дозволило виділити системні та декомпозовані чинники. Формалізований вигляд мети стратегічного управління розвитком регіону в частині ефективності використання людського потенціалу представлено формулою, котра показує співвідношення рівня ефективності у звітному періоді до рівня ефективності у базисному періоді, тобто темп зростання рівня ефективності використання людського потенціалу Закарпатської області. При цьому ефективність використання людського потенціалу являє собою співвідношення валового регіонального продукту та економічно активного населення. В дисертаційній роботі представлена експлікативна модель стратегічного управління ефективністю використання людського потенціалу Закарпатської області.

2. The dissertation is dedicated to the investigation of theoretical approaches to human potential, its effective development and the possibilities of practical implementation of propositions that are directly aimed at improving the functioning of human beings. potential as a strategic factor in regional development. The investigation showed that the mental and strategic development factor of the regional economy is the potential, which is instead represented as the totality of the potential of the world (management of goals and results), management decisions (their adoption and implementation) and the competitiveness of the regional economy (the process of incentivizing competitive changes and their replacement), which in turn is divided into motivational and inhibitory; in which the potential becomes a factor in strategic development when meeting the potential of the target and its achievements, potential solutions and their implementation, competitive potentials and their formation, human potential will play an immanent role in the mind of the effective vikoristan, which is grounded to the extent of examining the essence of effectiveness and its role in the molded factor. strategic development of the regional

economy. An important category of strategic development of economic systems of any level is efficiency, which is characterized from different positions: philosophically, from the position of theory and practice, for Let's refine it with strategic content, which is important for management and essential economic activity. A retrospective, strategic and correlational analysis of the effectiveness of human potential in the Transcarpathian region was carried out. The analysis is supplemented by the identification of a strategy for the effective development of human potential in the Transcarpathian region. The SPACE matrix is a modern method for analyzing a competitive position. Using a similar method, an assessment was made of the competitiveness of the Transcarpathian region in comparison with Lviv and other regions of the Carpathian economic region. A recent analysis has shown that the absolute advantages in competitive struggle in the Transcarpathian region lie in the Lviv region. The situation in the Ivano-Frankivsk region is similar. What is the problem in the Chernivtsi region, a matrix SPACE analysis showed that the effectiveness of the economic system in this region, especially in Transcarpathia, and the effectiveness of increasing human potential is greater in the Transcarpathian region. PEST analysis allows us to see factors in the political sphere that affect the effectiveness of the human potential of the Transcarpathian region. In the economic sphere, the results of the analysis showed an influx of growth in the gross product, innovative activity, and investments in human development, which do not have a sufficient equal to the legacy of the war situation. Social factors that influence the effectiveness of human potential include a wide range of officials: from the activity of the state in the social sphere and management, to the inefficiency and methods of its decline in the Transcarpathian region. Technological factors of PEST analysis of the Transcarpathian region and the effectiveness of human potential allow us to confirm the daily infusion of automation, computerization, and artificial intelligence into the strength of human potential of the Transcarpathian region. It has been proven that the mental enhancement of the effectiveness of the growth of human potential is the promotion of strategic management, which is a system of approaches that will ensure: a) long-term economic achievements of Transcarpathia regions at par with competing regions; b) a stable social subsystem: a steady, stable improvement in the minds of life and, apparently, as a result of the lifestyle of the population, citizens of all genders, social groups, cultures, age-old groups, etc.; c) development of people and improvement of effectiveness and development of human potential. During the research process, a classification of factors was carried out, which made it possible to see systemic and decomposed officials. Formalizing the view of strategic management of the development of the region in terms of the effectiveness of the development of human potential, it is represented by a formula that shows the relative level of effectiveness in the period before the level of effectiveness in the base period, then the rate increasing the level of efficiency and increasing the human potential of the Transcarpathian region. In this case, the effectiveness of the growth of human potential is a correlation between the gross regional product and the economically active population. The dissertation presents an operational model of strategic management of the effectiveness of the human potential of the Transcarpathian region.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0124U003247

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Чубарь О., Русин О. Сучасні прояви цифрової трансформації регіонів України (за матеріалами Закарпатської області). Економіка та суспільство. 2023. (49).
- 2. Русин О.О. Ефективність та її теоретичний контент. Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. 2024. № 3 (88). С.52-62.

- 3. Палінчак М.М., Русин О.О., Ножов Е.М. Ефективність використання людського потенціалу України та її обструкції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2025. Вип. 54. С.123-128.
- 4. Агій Я.Ю., Ножов Е.М., Русин О.О. Управління людським розвитком як фактором конкурентоспроможності на засадах ефективності. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2025. Вип. 1 (65). С.26-30.
- 5. Русин О.О. Матричний аналіз конкурентоспроможності Закарпатської області. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2025. №2 (66). С. 120-125.
- 6. Палінчак М., Русин О., Ножов Е. Ретроспективний та стратегічний аналіз як тло управлінських рішень. Науковий вісник Ужгородського національ-ного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2025. Вип. 57. С.166-171.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U003247

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чубарь Оксана Геннадіївна

2. Oksana G. Chubar

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5952-5034

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рогозян Юлія Сергіївна

2. Yuliia S. Rohozian

Кваліфікація: д.е.н., с.д., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5325-4213

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 13530946

Місцезнаходження: бул. Тараса Шевченка, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуштан Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Hushtan

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0299-0437

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Ужгородський торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету

Код за ЄДРПОУ: 26099421

Місцезнаходження: вул. Коритнянська, Ужгород, Ужгородський р-н., 88020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зарічна Олена Володимирівна

2. Olena V. Zarichna

Кваліфікація: д.е.н., доцент, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2947-8732

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кубіній Наталія Юріївна

2. Nataliia Y. Kubinii

Кваліфікація: к.е.н., професор, 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5025-3434

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Пітюлич Михайло Михайлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Пітюлич Михайло Михайлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сабов Вікторія Іванівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна